

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Механіко-математичний факультет

Кафедра фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Кузнєцова О.А.

«27» серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

Ступінь магістра

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма Фінанси і кредит

2020-2021 навчальний рік

Розробник: Рудь Інна Юріївна, доцент кафедри фінансів та обліку, кандидат економічних наук, доцент (Рудь І.Ю.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів та обліку

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 року

Завідувач кафедри (Корнєва Н.О.)

«26» серпня 2020 р.

Програму погоджено з гарантом ОП Фінанси і кредит (Гуріна О.В)

Анотація

Страховання, як і будь-який вид комерційної діяльності, починається зі створення органу, що виконує страхові операції, тобто страхової компанії. Страховий менеджмент розглядається як діяльність страхових компаній на ринку страхових послуг та як відносини середовища страхового ринку. Дисципліна «Страховий менеджмент» спрямована на вивчення питань забезпечення фінансової стійкості і ліквідності страхових компаній та формування в них системи антикризового управління. Глибокі і систематизовані знання з питань організації страхового бізнесу, управління фінансами страховика, оцінки платоспроможності страхових компаній потрібні і тим студентам, які будуть в майбутньому працювати в страхових компаніях, і тим, які будуть контактувати зі страховиками в процесі діяльності інших суб'єктів господарювання.

Важливою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців з фінансів, банківської справи та страхування є вивчення дисципліни "Страховий менеджмент". Страховий менеджмент – одна з найважливіших дисциплін у системі підготовки фахівців з фінансів, банківської справи та страхування, що і обумовлює її актуальність при формуванні компетентностей даної освітньої програми.

Ключові слова: страхування, страховий менеджмент, страхова компанія, ризик-менеджмент, стратегічний менеджмент, страховий маркетинг.

Annotation

Insurance, like any business, starts with the creation of a body to perform insurance operations, i.e. the insurance company. Insurance management is regarded as the activities of insurance companies on the insurance market and how is the relationship environment of the insurance market. The discipline of "Insurance management" aims to study the issues of ensuring financial stability and liquidity of insurance companies and formation in them of a crisis management system. Deep and systematic knowledge on the organization of insurance business, the financial management of the insurer solvency assessment of insurance companies need and those students who will be in the future to work in insurance companies, and those who will be in contact with insurers in the process of the activities of other business entities.

An important component of the training of highly qualified specialists in finance, banking and insurance is the study of the discipline "Insurance Management". Insurance management is one of the most important disciplines in the system of training specialists in finance, banking and insurance, which determines its relevance in the formation of competencies of this educational program.

Key words: insurance, insurance management, insurance company, risk management, strategic management, insurance marketing.

1. Опис навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна
	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	
Індивідуальне науково-дослідне завдання Грошовий та валютний ринок – розвиток та ефективність дії	Ступінь магістра	Рік підготовки:
		1-й, 2-й
Семестр:		
1, 3-й		
Лекції - 18 год.		
Практичні - 12 год.		
Самостійна робота - 60 год.		
Вид контролю: залік		
Загальна кількість годин – 90		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 6 год.		

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання – 180 год.: 40 год. – аудиторні заняття, 140 год. – самостійна робота (33% / 67%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна
	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	
Індивідуальне науково-дослідне завдання Грошовий та валютний ринок – розвиток та ефективність дії	Ступінь магістра	Рік підготовки:
		1-й
Семестр:		
1-й		
Лекції - 6 год.		
Практичні - 6 год.		
Самостійна робота - 78 год.		
Вид контролю: залік		
Загальна кількість годин – 90		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 6 год.		

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання – 180 год.: 40 год. – аудиторні заняття, 140 год. – самостійна робота (33% / 67%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу є формування системи знань у майбутніх фахівців з питань теоретичної розробки та практичного застосування конкретних механізмів управління бізнес процесами страхових компаній з ефективним використанням наявного потенціалу і врахуванням фінансових інтересів всіх учасників страхового ринку.

Завдання курсу – формування у студентів розуміння специфіки страхової діяльності та її впливу на усі сторони організації страхового бізнесу; отримання студентами необхідних знань для прийняття практичних рішень з питань управління фінансами страховиків, оцінки ризиків при прийнятті їх на страхування, формування перестрахової політики, забезпечення фінансової надійності страховика в усіх аспектах.

Передумови для вивчення дисципліни: страхування, страхові послуги, менеджмент, фінанси підприємств.

Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Здійснювати наукове дослідження та оприлюднювати його результати з вмінням виокремлювати особистий внесок.

ПРН 4. Демонструвати навички самостійного прийняття рішень, бути лідером, нести відповідальність за стратегічний розвиток команди.

ПРН 5. Позитивно сприймати необхідність діяти на основі професійних етичних міркувань (мотивів).

ПРН 6. Використовувати навички ведення переговорів та розв'язання конфліктів в професійній діяльності та при проведенні досліджень.

ПРН 7. Проявляти вміння працювати в команді, мотивувати та управляти роботою інших для досягнення спільної мети.

ПРН 8. Оцінювати сучасний стан фінансів, банківської справи та страхування і приймати обґрунтовані рішення.

ПРН 14. Вміти обґрунтовувати напрями удосконалення фінансової і монетарної політики.

ПРН 16. Демонструвати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 20. Систематизувати та аналізувати інформацію для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 21. Виявляти проблеми, визначати наукові завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування і обирати методи для їх розв'язання.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність проводити дослідження та генерувати нові ідеї.

ЗК4. Здатність вести переговори та розв'язувати конфлікти.

ЗК5. Здатність до мотивації та досягнення спільної мети.

ЗК7. Здатність працювати у міжнародному просторі.

II. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК2. Здатність аналізувати фінансову і монетарну політику та обґрунтовувати напрями їх удосконалення.

ФК4. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК5. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для

обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК7. Здатність використовувати положення і методи дослідження інших наук для розв'язання професійних та наукових задач у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК8. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Сутність, функції та роль страхового менеджменту

Тема 2. Страхова компанія (СК) як об'єкт управління

Тема 3. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту

Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності

Тема 5. Стратегічний менеджмент страховика

Тема 6. Страховий маркетинг

Тема 7. Управління персоналом страхової компанії

Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретичні основи та функції страхового менеджменту

Тема 1. Сутність, функції та роль страхового менеджменту

Поняття менеджменту страхової діяльності.

Страхова організація як складна багатofункціональна система.

Основні властивості системи: обмеженість, цілісність, взаємозалежність та взаємодія, структурність, ієрархічність та ін.

Системний та ситуаційний підходи в менеджменті страхової діяльності. Принципи та функції менеджменту страхової діяльності.

Економічна сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи.

Умови планування в менеджменті страхової діяльності. Основні методи розробки планів менеджменту страхової діяльності.

Вимоги до поточного, оперативного та стратегічного планування страхової діяльності.

Основні розділи типового бізнес-плану.

Технологія складання та практичної реалізації планів у страховій компанії.

Тема 2. Страхова компанія (СК) як об'єкт управління

Зміст і принципи організації страхової діяльності.

Зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на створення різновидів організаційно-правових форм здійснення страхової діяльності на вітчизняному ринку.

Основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні. Акціонерна страхова компанія. Представництво, агентство, філія страхової компанії.

Процес створення страхової компанії: реєстрація страховика як юридичної особи та надання юридичній особі статусу страховика.

Спеціалізація страховика: страховики, що здійснюють страхування життя; страховики, що здійснюють загальні види страхування; страховики, що здійснюють перестраховування.

Вимоги до реорганізації та ліквідації страховика.

Тема 3. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту

Інформаційно-технічне забезпечення страхової діяльності. Пошук, обробка, аналіз та синтез інформації у страховій діяльності.

Функції інформаційних систем у страховій компанії. Мета, завдання і основні функції автоматизованих офісних систем у страхових компаніях. Структура офісної системи.

Кредит 2. Ключові напрямки страхового менеджменту

Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності

Визначення поняття “менеджмент ризиків страхової діяльності”, його мета і зміст. Процедури менеджменту ризиків у страховій діяльності.

Особливості ідентифікації й оцінювання ризиків страхової діяльності.

Організаційно-технічні та фінансово-договірні способи управління ризиками. Особливість страхування і перестраховування ризиків діяльності страхової організації.

Повний цикл управління ризиками і особливості основних етапів його застосування.

Тема 5. Стратегічний менеджмент страховика

Стратегічний менеджмент - програма розвитку страхової компанії.

Зміст та порядок розробки стратегічного плану.

Основні напрями розвитку страхування майна Стратегія компанії. Основні стратегії розвитку страхової компанії.

Модель стратегічного управління СК. Місія організації

Процес стратегічного планування. Основні напрями розвитку (стратегічний аналіз) страхової компанії. Складові стратегії розвитку авто страхування.

Добровільне медичне страхування. Основні напрями розвитку добровільного медичного страхування СК.

Тема 6. Страховий маркетинг

Сутність та складові страхового маркетингу.

Зміст та завдання управління якістю страхового продукту. Класифікація страхових послуг за ознаками: ринкової активності, економічними, юридичними, за обсягом страхового захисту тощо.

Управління наданням окремих видів страхових послуг: управління їх розробкою, обсягом, структурою, якістю і реалізацією. Договір страхування як основний інструмент реалізації страхового продукту добровільного та обов'язкового страхування. Схеми процесу розробки страхового продукту.

Продуктові стратегії: розробка нового страхового продукту (товарна складова), продаж страхового продукту на нових ринках (ринкова складова). Досягнення конкурентних переваг: економія витрат компанії та використання різних типів диверсифікації. Інноваційна діяльність страхової компанії та залучення ресурсів для цього.

Управління портфелем конкурентоспроможних страхових послуг. Концепція М. Портера при визначенні середовища страхового продукту і його конкурентні можливості. Аналіз страхового портфеля з використанням матриць Бостонської консультативної групи, фірми МакКінзі та інших.

Управління системою продажів страхових продуктів. Особливості страхової послуги як товару. Роль продажу страхових продуктів в розвитку страхової діяльності.

Поняття, типи й основні принципи функціонування системи продажу страхових продуктів. Переваги і недоліки різних систем продажу, їхній порівняльний аналіз і напрямки використання за видами страхових послуг.

Кредит 3. Фінансова діяльність страхової компанії

Тема 7. Управління персоналом страхової компанії

Основні типи організаційних структур управління страхової компанії, їх переваги та недоліки. Обов'язки керівників вищої і середньої ланки, співробітників. Етапи вдосконалення організаційних структур.

Стратегічний менеджмент страхової діяльності як динамічна сукупність взаємопов'язаних процесів: аналіз середовища, визначення місії та цілей, вибір та реалізація стратегії, оцінка і контроль реалізації стратегії. Види стратегій страхової діяльності. Стратегії бізнесу, функціональні стратегії та принципи їх формування. Складові оцінювання та контролю реалізації стратегії. Стан та напрямки розвитку стратегічного менеджменту страхової діяльності в Україні.

Підсистема кадрового менеджменту. Контролінг персоналу. Кадровий маркетинг. Система підготовки і перепідготовки персоналу та її організація.

Роль менеджера в управлінні страховою компанією. Модель аналізу та оцінювання ділових якостей менеджера. Формування колективу страхової компанії та роль мотивації у страховій діяльності.

Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика

Сутність, функції та склад фінансового менеджменту страхової компанії.

Оцінювання фінансових ресурсів страхової компанії, їх джерел і форм руху. Статутний капітал. Страхові резерви і страхові активи.

Нормативні співвідношення між страховими активами і страховими зобов'язаннями.

Аналіз страхових операцій, факторів управління ризиком і фінансовими результатами (прибутком і рентабельністю).

Планування фінансової діяльності страхової компанії. Річний і квартальний плани доходів і витрат. Контроль фінансових результатів і прибутку, обсягу страхових резервів і спеціальних фондів. Податковий менеджмент страхової діяльності.

Управління інвестиційним портфелем: розміщення страхових резервів, власних коштів та інвестиційна діяльність. Фондовий ринок і робота на ньому.

Управління платоспроможністю страховика. Управління формуванням та використанням прибутку. Необхідність, сутність та призначення регулювання страхової діяльності.

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Кредит 1. Теоретичні основи та функції страхового менеджменту				
Тема 1. Сутність, функції та роль страхового менеджменту	12	4	2	6
Тема 2. Страхова компанія (СК) як об'єкт управління	11	2	2	7
Тема 3. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту	12	2		10
Кредит 2. Ключові напрямки страхового менеджменту				
Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності	11	2	2	7
Тема 5. Стратегічний менеджмент страховика	11	2	2	7
Тема 6. Страховий маркетинг	11	2		9
Кредит 3. Фінансова діяльність страхової компанії				
Тема 7. Управління персоналом страхової компанії	11	2	2	7
Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика	11	2	2	7
Усього годин	90	18	12	60

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Кредит 1. Теоретичні основи та функції страхового менеджменту				
Тема 1. Сутність, функції та роль страхового менеджменту	12	2		10
Тема 2. Страхова компанія (СК) як об'єкт управління	11		2	9

Тема 3. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту	12			10
Кредит 2. Ключові напрямки страхового менеджменту				
Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності	11	2	2	7
Тема 5. Стратегічний менеджмент страховика	11			11
Тема 6. Страховий маркетинг	11			11
Кредит 3. Фінансова діяльність страхової компанії				
Тема 7. Управління персоналом страхової компанії	11			11
Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика	11	2	2	7
Усього годин	90	6	6	78

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні основи та функції страхового менеджменту		
1.	Тема 1. Сутність, функції та роль страхового менеджменту	4
2.	Тема 2. Страхова компанія (СК) як об'єкт управління	2
3.	Тема 3. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту	2
Кредит 2. Ключові напрямки страхового менеджменту		
4.	Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності	2
5.	Тема 5. Стратегічний менеджмент страховика	2
6.	Тема 6. Страховий маркетинг	2
Кредит 3. Фінансова діяльність страхової компанії		
7.	Тема 7. Управління персоналом страхової компанії	2
8.	Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика	2
	Разом	18

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

<i>Кредит 1. Теоретичні основи та функції страхового менеджменту</i>		
1	Тема 1. Сутність, функції та роль страхового менеджменту	2
<i>Кредит 2. Ключові напрямки страхового менеджменту</i>		
2	Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності	2
<i>Кредит 3. Фінансова діяльність страхової компанії</i>		
3	Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика	2
	Разом	6

**5. Теми практичних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні основи та функції страхового менеджменту		
1.	Тема 1. Сутність, функції та роль страхового менеджменту	2
2.	Тема 2. Страхова компанія (СК) як об'єкт управління	2
Кредит 2. Ключові напрямки страхового менеджменту		
3.	Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності	2
4.	Тема 5. Стратегічний менеджмент страховика	2
Кредит 3. Фінансова діяльність страхової компанії		
5.	Тема 7. Управління персоналом страхової компанії	2
6.	Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика	2
	Разом	12

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретичні основи та функції страхового менеджменту</i>		
1	Тема 2. Страхова компанія (СК) як об'єкт управління	2
<i>Кредит 2. Ключові напрямки страхового менеджменту</i>		
2	Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності	2
<i>Кредит 3. Фінансова діяльність страхової компанії</i>		
	Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика	2
3	Разом	6

**6. Теми лабораторних занять
Не передбачено навчальним планом
7. Самостійна робота
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

Кредит 1. Теоретичні основи та функції страхового менеджменту		
1.	Тема 1. Сутність, функції та роль страхового менеджменту	6
2.	Тема 2. Страхова компанія (СК) як об'єкт управління	7
3.	Тема 3. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту	10
Кредит 2. Ключові напрямки страхового менеджменту		
4.	Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності	7
5.	Тема 5. Стратегічний менеджмент страховика	7
6.	Тема 6. Страховий маркетинг	9
Кредит 3. Фінансова діяльність страхової компанії		
7.	Тема 7. Управління персоналом страхової компанії	7
8.	Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика	7
	Разом	60

Заочна форма навчання		
N з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні основи та функції страхового менеджменту		
1.	Тема 1. Сутність, функції та роль страхового менеджменту	10
2.	Тема 2. Страхова компанія (СК) як об'єкт управління	9
3.	Тема 3. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту	10
Кредит 2. Ключові напрямки страхового менеджменту		
4.	Тема 4. Ризик-менеджмент у страховій діяльності	7
5.	Тема 5. Стратегічний менеджмент страховика	11
6.	Тема 6. Страховий маркетинг	11
Кредит 3. Фінансова діяльність страхової компанії		
7.	Тема 7. Управління персоналом страхової компанії	11
8.	Тема 8. Фінансовий менеджмент страховика	7
	Разом	78

8. Індивідуальне навчально -дослідне завдання

Індивідуальне навчально -дослідне завдання складається з двох напрямів :

I – підготовка та захист контрольної роботи (для студентів ЗФН);

II – підготовка доповіді з проведенням з банківської діяльності за індивідуальною звітністю комерційного банку (для студентів ДФН).

Підготовка та захист контрольної роботи:

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів самостійно вирішувати задачі практичного спрямування за тематикою дисципліни. Перевірити і закріпити отримані студентами теоретичні знання, навчити їх систематизувати ці знання і застосувати при дослідженні конкретної теми.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

1) робота виконується за заданою тематикою;

2) є самостійною роботою студента;

3) при розрахунках використовується звітність реально функціонуючих комерційних банків.

9.Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

		ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89		
C	65-79		
D	55-64		
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно** якщо він глибоко засвоїв основні поняття, повністю опрацював рекомендовану літературу і вільно використовує отриману з них та з суміжних навчальних дисциплін інформацію у відповідях на поставлені питання, без помилок виконує навчальні завдання, самостійно і критично вмє аналізувати явища і процеси, що відбуваються у банківській сфері та робить правильні узагальнення та висновки;

Студенту виставляється **дуже добре** якщо він засвоїв основні поняття, суть аналізу банківської діяльності, основні етапи та особливості їх розвитку, в основному опрацював рекомендовану літературу і без значних труднощів використовує отриману з них та з суміжних навчальних дисциплін інформацію у відповідях на поставлені питання, без суттєвих помилок виконує інші навчальні завдання, самостійно вмє аналізувати явища і процеси, що відбуваються у банківській сфері, та в основному робить правильні узагальнення та висновки;

Студенту виставляється **добре** якщо він засвоїв основні поняття, суть аналізу банківської діяльності, основні етапи та особливості їх розвитку, в основному опрацював рекомендовану літературу і без значних труднощів використовує отриману з них та з суміжних навчальних дисциплін інформацію у відповідях на поставлені питання, без суттєвих помилок виконує інші навчальні

завдання, самостійно, але з навідними питаннями вмiє аналізувати явища і процеси, що відбуваються у банківській сфері, та в основному робить правильні узагальнення та висновки;

Студенту виставляється **достатньо** якщо він точно засвоїв основні поняття, суть аналітичного процесу, основні етапи та особливості їх розвитку, ознайомився с рекомендованою літературою, може іноді залучати знання та інформацію з інших навчальних дисциплін, робить правильні узагальнення та висновки;

Студенту виставляється **задовільно** якщо він не точно і не повно засвоїв основні поняття, суть аналітичного процесу, основні етапи та особливості їх розвитку, недостатньо ознайомився с рекомендованою літературою, не може вільно залучати знання та інформацію з інших навчальних дисциплін, правильні узагальнення та висновки робить, як правило, з допомогою викладача

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 100 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 3 кредити.

Поточне тестування та самостійна робота								Контрольна робота	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100	100	300
12	13	12	13	12	13	12	13			

10. Засоби дігностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Господарський кодекс : [закон України від 16.01.2003 № 436-IV]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Ліцензійні умови провадження страхової діяльності : [розпорядження Держфінпослуг № 40 від 28.08.2003 р.]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0805-03>.

3. Податковий кодекс : [закон України від 02.12.2010 № 2755-VI]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

4. Положення про державний реєстр фінансових установ : [розпорядження Держфінпослуг № 41 від 28.08.2003 р.]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0797-03>.

5. Про акціонерні товариства : [закон України від 17.09.2008 р. № 514-V.]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : [закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

7. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: [закон України від 14.05.1992 р. № 2343-XII]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо черговості задоволення вимог страхувальників у разі ліквідації страховика : [закон України від 17.12.2008 р. № 675-VI]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/675-17>.
9. Про внесення змін до закону України “Про страхування” : [закон України від 04.10.2001 № 2745-III]. // Голос України. – № 207 (2707). – 2001. – С. 10-20.
10. Про господарські товариства : [закон України від 19.09.1991 року № 1576-XII (із змінами і доповненнями)]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
11. Про затвердження вимог до рейтингів фінансової надійності (стійкості) страховиків та перестраховиків-нерезидентів: [постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2003 р. № 1640]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1627-04>.
12. Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів: [постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2001 р. № 1211]. – Режим доступу : <http://uazakon.com/document/spart08/inx08569.htm>.
13. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» : [наказ, положення від 30.11.2001 № 559]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1050-0>.
14. Про затвердження Правил проведення перевірок Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України : [розпорядження Держфінпослуг від 28.10.03 № 96]. – Режим доступу : / <http://zakony.com.ua/lawbase/sedcontent.html?id=101148&p=1.141>
15. Про затвердження Правил розміщення страхових резервів із страхування життя : [розпорядження Держфінпослуг України № 2875 від 26.11.2004]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1626-04>.
16. Про затвердження Правил формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя : [розпорядження Держфінпослуг України №3104 від 17.12.2004]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05>.
17. Про затвердження Типового положення про організацію діяльності аварійних комісарів: [постанова Кабінету Міністрів України від 5 січня 1998 р. № 8]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/8-98-%D0%BF>.
18. Про захист економічної конкуренції : [закон України із змінами і доповненнями] // Голос України. – 2001. – № 37 від 27.02.2001.
19. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг : [положення, затверджене Указом Президента України від 23.11.2011 № 1070/2011]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1070/2011>.
20. Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів: [закон України від 01.07.2004 р. № 1961-IV]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>.
21. Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками: [постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1996 р. № 1523]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1523-96-%D0%BF>.
22. Про страхування : [закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
23. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : [закон України № 2664-III від 12.07.01 із змінами та доповненнями: станом на 31.01.2009]. – Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
24. Типова програма перевірок страховиків та страхових посередників : [розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 21.08.03 № 37]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/FIN7134.html.

Допоміжна

1. Баранов А. Л. Ідентифікація страхових ризиків та її значення для управління страховим портфелем / А. Л. Баранов // Фінанси України. – 2011. – № 8. – С. 115-124.
2. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.
3. Страховий менеджмент : підручник / С. С. Осадець, О. В. Мурашко, В. М. Фурман та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С. С. Осадця. – К. : КНЕУ, 2011. – 333 с.
4. Супрун А. А. Страховий менеджмент : навчальний посібник / А. А. Супрун, Н. В. Супрун. – Львів : Магнолія-2006, 2011. – 301 с.

13. Інформаційні ресурси

Рудь І.Ю. Зміст курсу «Страховий менеджмент». Персональний Web – ресурс викладача.
Інтернет – ресурс. – Джерело доступу [<http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=80>]